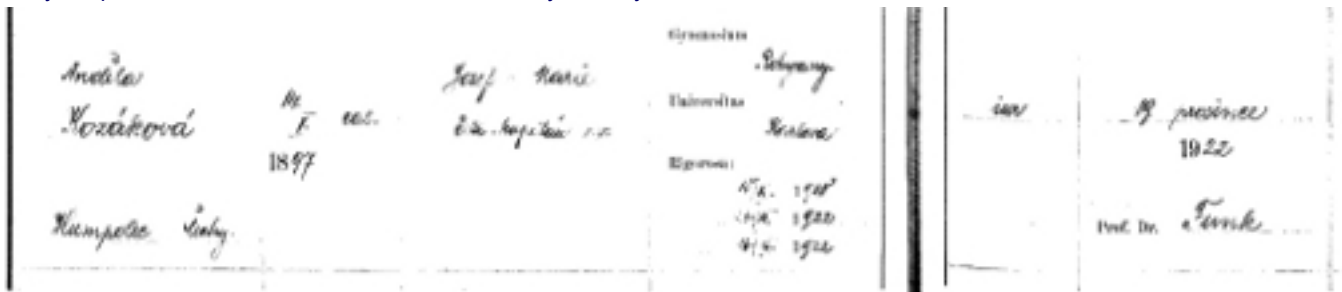

První notářce v Evropě blahopřál k promoci Masaryk

První notářce v Evropě blahopřál k promoci Masaryk

Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy se první řádné studentky objevily až v nové republice v akademickém roce 1918/1919 a jejich podíl byl zpočátku ve srovnání s medičkami nebo filozofkami nízký – tvořil zhruba 5 až 7 procent. Dne 19. prosince 1922 jako první doktorka práv na české univerzitě v Praze promovala Anděla Kozáková (od roku 1943 provdaná Jírová). Výjimečnost této promoce podtrhla i gratulace prezidenta T. G. Masaryka. Volbu jejího povolání zjevně ovlivnilo i to, že pocházela z rodiny četnického důstojníka, ale také matčiny moderní názory na uplatnění žen i její osobní dispozice.

Pronikání žen do jednotlivých právnických povolání bylo rovněž složité a oproti ostatním akademickým povoláním opožděné. V roce 1929 se první českou advokátkou stala Matylda Mocová-Wichová na základě zákona z roku 1922. Sama Kozáková pracovala po promoci jako právní úřednice v tiskovém odboru předsednictva ministerské rady, později jako úřednice ministerstva sociální péče.

V roce 1928 složila s výborným prospěchem notářské zkoušky a působila poté nejprve jako notářský substitut, posléze náměstkyně notáře. V roce 1938 byla jmenována první veřejnou notářkou nejenom v Československu, ale v celé Evropě. V té době za sebou měla již publikaci vědecké práce *Právní postavení ženy v českém právu zemském* (Praha 1926). Inspirací k tomuto originálnímu dílu jí spíše než iniciativa profesora dějin práva Jana Kaprase byla objednávka ze strany ženských spolků. Za knihu obdržela 1. cenu Univerzity Karlovy.

Jako první docentka se na Právnické fakultě UK v roce 1928 habilitovala z trestního práva JUDr. Jarmila Veselá (1899–1972). První soudkyně v Československu byla jmenována počátkem 30. let Zdeňka Patschová (nar. 1905), která se v 50. letech podílela na politických procesech.

Anděla Kozáková se jako většina akademicky vzdělaných žen angažovala ve veřejném životě, především v ženském hnutí, podobně jako její spolužačka a přítelkyně JUDr. Milada Horáková (1901–1950). Kozáková pracovala ve výboru spolku pro ženské studium Minerva, v roce 1922 spoluzakládala Sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen a deset let působila jako jeho místopředsedkyně. V roce 1930 se podílela na organizaci konference Mezinárodní federace vysokoškolsky vzdělaných žen v Praze. Konference této federace se zúčastnila již o rok dříve v Ženevě, kde vystoupila s přednáškou *Krise práce mezi intelektuálkami*.

Prosadila se také v právnických profesních organizacích, například ve Spolku českých právníků Všeherd, jako jednatelka Ústředí československých právníků, a v jejich časopisech (členka redakční rady *Českého práva* a redaktorka *Časopisu právníků*). Přispívala rovněž do zahraničních právnických časopisů. Po válce Kozáková působila jako místopředsedkyně výboru Spolku československých notářů a jako náměstkyně starosty Právnické jednoty.

Po únoru 1948 odešla do exilu, nejprve do Francie, posléze do USA, kde také zemřela.

Anděla Kozáková-Jírová (14. 5. 1897 Humpolec – 1. 6. 1986 Santa Barbara, USA)

Podrobněji zpracovali životní osudy první české doktorky práv a notářky i dalších jejích kolegyně průkopnic v právnických povoláních Eva Uhrová v knize *Anna Honzáková a jiné dámy* (Praha 2012, zde s. 208–243) a Stanislav Balík s Radkem Kellerem v článku *Anděla Kozáková-Jírová, první Češka JUDr. na pražské univerzitě* (in *Documenta Pragensia XIII*, Praha 1996, s. 235–241).